

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เผย... กฎหมายว่าด้วยการประมง ฉบับใหม่...คลอดแล้ว พร้อมรับการแก้ไขปัญหาการประมงของประเทศ คาดมีผลบังคับใช้เมษายนปีนี้

นายปีติพงศ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เปิดเผยว่า ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาอุตสาหกรรมการประมงของไทยมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว จากการเพิ่มขึ้นของจำนวนของประชากร ทำให้ความต้องการใช้ทรัพยากรประมงเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ขณะที่พื้นที่การทำประมงมีอยู่อย่างจำกัด ส่งผลให้เกิดการแย่งชิงทรัพยากร และมีการใช้เครื่องมือการทำประมงที่เกินศักยภาพการผลิต โดยสาเหตุส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากมาตรการทางกฎหมายว่าด้วยการประมงที่ล้าสมัย อันเนื่องมาจากพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. 2490 ได้บังคับใช้มาเป็นระยะเวลายาวนาน โดยเน้นการบริหารจัดการประมงน้ำจืดเป็นสำคัญ เนื่องจากในสมัยนั้นยังไม่มีการพัฒนาด้านการประมงทะเลมากนัก ยังไม่มีบทบัญญัติที่ควบคุมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เพราะยังสามารถจับจากธรรมชาติได้อย่างพอเพียง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงกฎหมายประมงไทยใหม่ โดยได้เริ่มยกร่างกฎหมายประมงใหม่ทั้งฉบับ มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 ผ่านการรับฟังความคิดเห็นกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในหลายครั้ง และเสนอเข้าสู่การพิจารณาของรัฐบาลหลายครั้ง จนในที่สุด 15 ปี ที่รอคอยในการพัฒนารอบกฎหมายการประมงของไทยก็มาถึง เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2558 สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัติการประมงฉบับใหม่ โดยจะมีผลบังคับใช้ประมาณเดือนเมษายน 2558

ทั้งนี้กฎหมายฉบับใหม่ มีสาระครอบคลุมทั้งการประมงในน่านน้ำ การประมงนอกน่านน้ำ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และการมีส่วนร่วมของชุมชน และตอบโจทย์การอนุรักษ์และบริหารทรัพยากรประมงที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลที่ทั่วโลกยอมรับด้วย

ประเด็นสำคัญที่กำหนดในกฎหมายประมงฉบับใหม่เพิ่มเติมจากกฎหมายประมงฉบับเดิม ดังนี้

1) การบริหารจัดการทรัพยากรสัตว์น้ำ มีการปรับปรุงระบบการบริหารจัดการใหม่ โดยกำหนดเขตทำการประมงออกเป็น 3 เขต คือ

1. เขตประมงน้ำจืด คือเขตแหล่งน้ำที่อยู่บนแผ่นดินทั้งหมด
2. เขตประมงทะเลชายฝั่ง คือเขตแหล่งทำการประมงที่อยู่ในทะเล ซึ่งมีระยะตั้งแต่ชายฝั่งทะเลออกไป 3 ไมล์ทะเล ซึ่งอาจขยายออกไปได้ไม่เกิน 12 ไมล์ทะเล โดยอำนาจของรัฐมนตรี
3. เขตประมงทะเลนอกชายฝั่ง คือ เขตแหล่งทำการประมงที่มีระยะตั้งแต่พื้นระยะเขตประมงทะเล ชายฝั่งออกไปจนสุดเขตน่านน้ำของประเทศไทย

การกำหนดเขตการประมงในลักษณะนี้ เป็นการกำหนดตามความสามารถในการจับสัตว์น้ำของชาวประมง และชนิดของเครื่องมือทำการประมง เพื่อมิให้มีข้อขัดแย้งกันระหว่างกลุ่มชาวประมงซึ่งมีมากขึ้นในปัจจุบัน เนื่องจากทรัพยากรสัตว์น้ำมีจำนวนลดน้อยลง และเพื่อการบริหารจัดการประมงที่มีประสิทธิภาพ กฎหมายจึงกำหนดบัญญัติในเรื่องการห้ามครอบครองเครื่องมือประมงที่เป็นอันตรายต่อพันธุ์

สัตว์น้ำอย่างร้ายแรง ซึ่งหากพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบก็สามารถจับดำเนินคดีได้ทันที จากเดิมที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะจับกุมได้ก็เมื่อมีการลงมือทำการประมงไปแล้วเท่านั้น

2) การมีส่วนร่วมของประชาชน ร่างกฎหมายฉบับนี้มีบทบัญญัติเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในหลายระดับ ทั้งในระดับจังหวัดและระดับประเทศ ในระดับจังหวัดประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในรูปคณะกรรมการประจำจังหวัดเพื่อนำเสนอนโยบายหรือมาตรการต่างๆ ในด้านกฎหมายตามความต้องการของแต่ละพื้นที่ได้ และมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนประมงท้องถิ่นด้วย ส่วนในระดับประเทศ ประชาชนจะได้มีส่วนร่วมได้ในลักษณะการเป็นคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่างๆ ภายใต้คณะกรรมการนโยบายประมงแห่งชาติ ที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ตามร่างกฎหมายฉบับนี้ ยังมีการแต่งตั้งผู้ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ ซึ่งเป็นหลักการใหม่ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลทรัพยากรของตน โดยร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ

3) การส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและสุขอนามัยสัตว์น้ำ ร่างกฎหมายฉบับนี้ มีการกำหนดในเรื่องมาตรฐานในเรื่องการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และมาตรฐานในเรื่องสุขอนามัยสัตว์น้ำ โดยมีทั้งมาตรฐานโดยสมัครใจ และการกำหนดมาตรฐานบังคับ ทั้งนี้ เพื่อให้สัตว์น้ำ และผลิตภัณฑ์มีคุณภาพ มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค และสามารถเป็นสินค้าส่งออกแข่งขันในตลาดโลกได้ โดยปัจจุบันมีนวัตกรรมการในเรื่องสุขอนามัยมาใช้เพื่อถ่วงดุลการค้า การมีบทบัญญัติในเรื่องนี้ จะช่วยให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์สามารถดูแลในเรื่องคุณภาพและมาตรฐานในเรื่องการเพาะเลี้ยง และสุขอนามัย สัตว์น้ำได้

4) มาตรการในเรื่องรัฐเจ้าของท่าเทียบเรือ (Port State Measures) มาตรการนี้ เป็นความผูกพันของประเทศไทยในฐานะเป็นสมาชิกขององค์การจัดการประมงในระดับภูมิภาค โดยเฉพาะองค์การ IOTC (Indian Ocean Tuna Commission) จึงต้องกำหนดในกฎหมายให้สามารถควบคุมและป้องกันเรือประมงต่างชาติที่อยู่ในบัญชีรายชื่อเรือประมงที่ทำผิดกฎหมายในภูมิภาคต่างๆ มาเข้าเทียบท่าในประเทศ และต้องมีการกำหนดท่าเทียบเรือที่แน่ชัด เพื่อให้เรือประมงต่างชาติเข้าเทียบท่า โดยมีกฎระเบียบ ข้อบังคับในการต้องแจ้งล่วงหน้า มีการตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อให้แน่ชัดว่าสัตว์น้ำที่ได้มา หรือเรือต่างชาติดังกล่าวมิได้เกี่ยวข้องกับทำการประมง IUU ซึ่งมาตรการต่างๆ มีระบุอยู่ในร่างกฎหมายฉบับนี้ใหม่อย่างครบถ้วน ทั้งนี้เรือประมงต่างชาติที่ฝ่าฝืนมาตรการดังกล่าว มีโทษปรับตั้งแต่หนึ่งล้านบาทจนถึง สามสิบล้านบาท

5) มาตรการเพื่อควบคุมการไปทำการประมงนอกลำน้ำ การไปทำการประมงนอกลำน้ำในฐานะเป็นเรือไทยในปัจจุบันมีการทำการประมงใน 2 แหล่งคือ ในน่านน้ำของรัฐต่างประเทศโดยได้รับใบอนุญาต และในทะเลหลวง ซึ่งไม่ได้อยู่ในอำนาจของรัฐใด ภายใต้กฎหมายฉบับนี้ ประเทศไทยสามารถควบคุมดูแลเรือประมงไทยที่ไปทำการประมงนอกลำน้ำมิให้กระทำผิดอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเรือประมงไทยที่ไปทำการประมงนอกลำน้ำจะต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมประมง ก่อนออกไปทำการประมง หากฝ่าฝืนมีโทษปรับไม่เกิน 1 ล้านบาท และจะต้องติดตั้งเครื่องมือติดตามตำแหน่งเรือประมง เพื่อให้ภาครัฐสามารถติดตามควบคุมการทำประมงของเรือเหล่านั้นได้ สำหรับผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้ไปทำการประมงนอกลำน้ำ จะต้องปฏิบัติตามกฎ ข้อบังคับทางการประมงของรัฐที่มีอำนาจหรือองค์การจัดการ

ประมงระดับภูมิภาคที่ดูแลในน่านน้ำนั้นๆ และหากมีการกระทำที่ฝ่าฝืนก็จะถูกลงโทษตามกฎหมายของรัฐที่ออกใบอนุญาตนั้นๆ นอกจากนี้เมื่อกลับเข้ามาในประเทศไทย เรือประมงลำนั้นจะถูกพิจารณาเพิกถอนใบอนุญาตทำการประมงโดยจะมีการขึ้นบัญชีดำและไม่พิจารณาออกใบอนุญาตให้ไปทำการประมงนอกน่านน้ำอีกต่อไป ในกรณีที่เรือประมงไทยซึ่งได้รับอนุญาตให้ไปทำการประมงในทะเลหลวง มีการฝ่าฝืนกฎระเบียบ ข้อบังคับขององค์กรจัดการประมงระดับภูมิภาคที่ดูแลทะเลหลวงนั้นๆ เมื่อกลับเข้ามาในประเทศไทย จะถูกลงโทษปรับตั้งแต่หนึ่งล้านถึงสามสิบล้านบาท

ที่มา: ฝ่ายประชาสัมพันธ์ กรมประมง (14 มกราคม 2558)